

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Poleň

1886–1946

Inventář

EL NAD č.: 1560

AP č.: 665

Eva Ulrichová

Klatovy 2018

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	4
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Původci archivního fondu: Místní školní rada Poleň (1868–1949)

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Místní školní rada v Poleni vznikla podle tohoto nařízení pravděpodobně v roce 1868, z nejstaršího období nejsou o její činnosti zprávy. V té době byla Obecná škola v Poleni dvoutrídí. Školní budova byla postavena v roce 1855. Ve školním roce 1872–1873 zřídila místní školní rada z bytu podučitele místnost pro třetí třídu. V roce 1880 školu navštěvovalo 314 dětí z přiškolených obcí Poleň, Bezpravovice, Čekanice, Drslavice, Mlýnec, Poleňka, Pušperk, Tetětice, Věckovice a Zdeslav.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. Dne 6. března 1921 na schůzi Místní školní rady v Poleni všichni zvolení členové složili slib do rukou úředního zmocněnce Václava Kodla, řídícího učitele v Těchonicích. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo. Také v Poleni od 1. ledna 1950 proplácel věcný náklad na školu místní národní výbor – referent pro školství, osvětu a tělesnou výchovu, jímž byl zvolen František Fejfarék.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány 1. prosince 1959 Národní školou v Poleni a 17. září 1975 – přír. č. 113/75 Místním národním výborem v Poleni.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1886–1946. Jazykem archiválií je čeština. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Fond obsahuje 1 úřední knihu (0,03 bm) z roku 1886–1928 a 1 karton spisů (0,11 bm) z let 1892–1946.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje 1 knihu zápisů ze schůzí z let 1886–1928, které poskytují přehled o složení místní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. V této knize byly také vedeny v letech 1888–1928 příjmy a výdaje místní školní rady. Ve spisech se nachází úřední korespondence s okresní školní radou z let 1892–1895. Z rozpočtů místní školní obce z let 1936–1946 je možné získat údaje o finančních nákladech na činnost školy.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala v roce 2017 a archivní pomůckou opatřila v roce 2018 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 16. 4. 2018

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Základní devítiletá škola Poleň*, knihy inv. č. 151–153.

SOKA Klatovy, fond *Archiv města Poleň*, knihy inv. č. 1–5.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOKA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Úřední knihy			
Správní knihy			
1	Zápisy ze schůzí (1. 8. 1886 – 21. 10. 1928)	1886–1928	ukn 1
	Kniha příjmů a výdajů	1888–1928	

II. Spisový materiál

Spisy

2	Úřední korespondence – okresní školní rada	1892–1895	kar 1
3	Rozpočty místní školní obce	1936–1946	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Poleň
Značka archivního fondu:	MŠR Poleň
Časové rozmezí:	1886–1946
Počet evidenčních jednotek:	2 (1 úřední kniha, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	1
Rozsah v bm:	0,14
Stav ke dni:	16. 4. 2018
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 16. 4. 2018 – čj. SOAP/040-0300/2018